

## Fra Vingaarden.

### EN OMVENDELSE I FÆNGSLET.

Under mit Ophold i New York for mange Aar siden, fortæller D. L. Moody, blev jeg anmodet om at prædike for Fangerne i et af Byens Fængsler. Dette lovede jeg meget villig. Der var ikke nogen Kirke, der hørte til Fængslet, saa jeg maatte prædike for dem, medens de sad i deres Celler. Jeg stod da ved et Jernrækværk, lidt til Vejrs, og talte ned ad en lang, smal Gang uden at kunne se en eneste af de 3—400 Fanger, som vistnok var i Fængslet. Det var en for mig vanskelig Sag; aldrig før havde jeg prædikeret for de nøgne Vægge.

Da Prædiken var forbi, vilde jeg gerne se, hvem jeg havde prædikeret for, og hvorledes de havde modtaget Evangeliet. Jeg gik hen til den første Dør, hvor de, der var inden for, kunde have hørt mig bedst; jeg saa ind ad et lille Vindue i Døren, og der sad nogle Mænd og spillede Kort. Jeg antager, at de havde spillet hele Tiden. „Hvordan staar det til med eder herinde?“ spurgte jeg. „Vi har det ret godt, fremmede Mand. De maa ikke tro, at vi er slemme Folk. Det er nogle falske Vidner, som har aflagt Mened imod os, og derfor sidder vi her.“ — „Ak,“ sagde jeg, „Jesus kan ikke frelse nogen her; her er jo ingen fortabte Syndere.“

Saa gik jeg hen til den næste Celle. „Naa, Ven, hvordan gaar det?“ Fangeren svarede: „Den Mand, som begik Forbrydelsen, lignede mig saa meget; og saa greb de mig i Stedet for ham, og nu sidder jeg her.“ Ogsaa han var uskyldig.

Ved den næste Celle spurgte jeg igen: „Hvorledes gaar det?“ Mændene, der sad derinde, svarede: „Vi var saa uheldige at komme i slet Selskab; Manden, som har gjort det, stak af, og nu sidder vi her, men vi har ikke det mindste paa vor Samvittighed.“

Jeg gik videre. „Hvorledes staar det til med eder?“ — Vor Sag kommer for i næste Uge, men de har ingen Beviser mod os, og vi bliver saa givet fri.“ Jeg var ved næsten hver Celle, men overalt var Svaret det samme: de havde ikke gjort noget. Aldrig i mit Liv har jeg set saa mange uskyldige Mænd samlede. Den eneste, som havde forbrudt sig, var Øvrigheden, som havde baaret sig galt ad mod dem. Disse Mænd sad og indsvøbte sig i deres Størheds smudsige Pjalter; det er jo ikke noget nyt. Saaledes har det været i 6000 Aar. Jeg tabte rent Modet, da jeg gik gennem Fængslet, fra Celle til Celle; alle havde de en Undskyldning paa rede Haand. Havde de det ikke selv, saa var Djævelen straks villig til at finde paa en for dem.

Jeg var naaet gennem det meste af Fængslet, da jeg kom til en Celle, hvor der sad en Mand med Albuerne paa sine Knæ og med Ansigtet skjult i sine Hænder; han græd meget stærkt.

„Hvad er der i Vejen?“ spurgte jeg. Han saa op og var at se til som et Billede paa Samvittighedsnaag og Fortvivlelse. „Aa, mine Synder er større, end jeg kan bære.“ „Gud være lovet for det,“ svarede jeg. „Hvad siger De? Er det ikke Dem, der prædikede for os?“ „Jo, det er.“ „Og De er glad over, at mine Synder er for store til, at jeg kan bære dem!“ „Jeg skal forklare det for Dem,“ sagde jeg. „Dersom Deres Synder er større, end De kan bære dem, vil De da ikke lægge dem over paa en, som vil bære dem for Dem?“ „Hvem er det?“ „Det er den Herre Jesus.“ „Nej, han vil ikke bære mine Synder.“ „Og hvorfor ikke?“ „Fordi jeg har syndet mod ham alle mine Dage.“ „Selv om De virkelig har gjort det, saa staar det alligevel fast, at Jesu Kristi, Guds Søns, Blod renses os fra al Synd.“

Jeg fortalte ham saa, hvorledes Kristus var kommen for at søge og frelse det fortabte, for at aabne Fængselsdørene og sætte de fangne i Frihed. Det var som et Vederkvælgelses Bæger at træffe en Mand, som troede, at han var fortabt; for ham kunde jeg forkynde den korsfæstede Frelser. „Kristus blev given hen for vore Overtrædelser, han døde for vore Synder og opstod til vor Rettferdigførelse.“ Det varede længe, inden Manden kunde tro, at et saa usselt Menneske som han kunde blive frelst. Han blev ved at opregne sine Synder, men jeg svarede ham, at Kristus kunde dække over dem allesammen. Efter at jeg havde talt med ham, sagde jeg: „Lad os nu bede.“ Han faldt da paa Knæ inde i Cellen, og jeg udenfor, og jeg sagde til ham: „Bed nu!“ „Nej,“ sagde han, „det vilde være Gudsbespottelse, om jeg vilde gaa frem for Gud.“ „Gaa alligevel frem for Gud og tal til ham,“ sagde jeg. Og som den stakkels Tolder opløftede han sin Røst og sagde: „O Gud, vær mig usle Skabning naadig!“

Jeg rakte ham Haanden gennem Vinduet, og da jeg tog ham i Haanden, faldt en Taare ned paa min Haand; den Taare brændte ind i Sjælen. Det var en Angers Taare. Han troede, at han var fortabt. Jeg prøvede igen paa at faa ham til at tro, at Kristus var kommen for at frelse ham. Han var endnu i Mørke, da jeg forlod ham. Ved Afskeden sagde jeg til ham: „Jeg er hjemme paa Hotellet Klokker mellem ni og ti i Aften, og saa vil jeg bede for Dem.“

Næste Morgen var mine Tanker saa optagne af ham, at jeg syntes, at jeg maatte se til ham, inden jeg rejste tilbage til Chicago. Aldrig saa snart havde jeg kastet et Blik paa hans Ansigt, før jeg saa, at Angeren og Fortvivlelsen ikke længere hvilede over det; nu lyste det med noget af en himmelsk Glans. Fortvivlelsens Taarer var bor-

te; det var nu Glædestaarer, han græd. Rettferdighedens Sol var opgaat over hans Sti; hans Sjæl jublede; han havde modtaget Jesus, som Saaens modtog ham — med Glæde.

„Fortæl mig, hvordan det skete,“ sagde jeg. Han svarede: „Jeg ved ikke, hvad Klokkeren var. Det var vist henvend Midnat. Jeg var saa uheldig til Mode, da paa en Gang faldt min store Byrde af mig, og nu tror jeg, at jeg er det lykkeligste Menneske i hele New York.“ Vist er det at han var den lykkeligste Mand, jeg traf fra den Tid, jeg forlod Chicago, indtil jeg kom tilbage igen. Hans Ansigt straalede af det Lys, som kommer fra de himmelske Høje. Jeg bød ham Farvel, og jeg venter at mødes med ham i den anden Verden.

Kan du sige mig, hvorfor Guds Søn kom ned til det Fængsel den Nat og gik forbi alle de andre Celler ind i den ene og sætte den fangne i Frihed, i Guds Børns herlige Frihed? Det var, fordi den Mand erkendte, at han var fortabt.

### GAMLE MOSTER ANE

— skriver Pastor H. Krarup i Børnenes Julebog — ja, det var egentlig ikke hendes Navn men saaledes blev hun altid kaldt, baade af store og smaa. Og hvem var hun? En gammel Pige, over Støvets Aar, som havde sit Hjem i den østlige Ende af Huset med Stokroserne, der stødte lige op til Kirkegaardsdiget i den hyggelige lille Stue, et lillebitte Køkken og lidt mere. I den anden og større Halvdel af Huset boede Ringeren, den Mand, som Smaa børnene i Præstegaarden mente var endnu større og mægtigere end deres Fader; thi det var jo ham, der, som man siger paa Landet, ringede Solen op hver Morgen og ringede den ned hver Aften, og den Bestilling mente de paa Børnevis maatte være en af de største.

Ja, der boede altsaa gamle Moster Ane. Hun havde boet der allerede adskillige Aar, da Kræfterne ikke længere kunde strække til der oppe paa Herregaarden, hvor hun havde levet endda noget over en Menneskealder. Deroppe havde hun set den gamle Herreemand og hans gamle milde Frue dø og bæres til Graven; hun havde set deres ældste Søn overtage Gaarden og føre sin unge fine Brud der ind, set Børnene komme, vokse og udvikles — alle fire — plejet dem, vaaget over dem, leget med dem, fortalt dem Historier, dem, der aldrig syntes at være Ende paa, sunget for dem, men helst fortalt og sunget om den Herre Jesus, den store Børnegen, „der bærer Barnet op til Gud paa Armen;“ og det var hendes Lyst at gøre ham, hendes „Hjertevæn“, som hun kaldte ham, herlig for de smaa; og hun læste Bønner og Vers for dem, alt i den skønneste Forstaaelse med deres Forældre, som ikke kendte til Frygt for deres Børn, naar de vidste at de var hos hende.

Men hvordan var gamle Moster Ane saa kommen paa Herregaarden? Jo, det gik saaledes til. Som ung Pige var hun kommen til Købstaden for at tjene som Stuepige hos nogle velstaaende Købmandsfolk nede fra Havnen, og allerede den Gang var hun tro som Guld; thi hun havde skænket sit Hjerte til den himmelske Brudgom, og ligesom Maria i Bethania elskede hun Pladsen ved hans Fødder for at lytte til hans Ord og gemme dem i sit Hjerte, og saa ved hans Kraft leve sit Liv til hans Ære.

Saa skete det, at en ung, frisk og kæk Styrmand, der ofte besøgte Købmandens, naar „Dannebrog“ kom i Havn fra sine Englandsrejser, blev opmærksom paa den nette og beskedne Pige, og da ogsaa han var et troende Menneske, der vilde lade sig lede og styre af sin Frelser, saa endte det med, at hun efter Bøn om, at Herrens Villie maatte ske i denne vigtige Sag, gav ham sit Hjertes Kærlighed, og nu syntes de begge, at deres Lykke ret kunde begynde. Saa lagde de Fremtidsplaner med Haab om den Tid, da han, dygtig og afholdt som han var, kunde blive Kaptajn, og saa føre hende som sin Brud til deres eget lille Hjem. Et Par Aar gik hen, og deres Kærlighed blev inderligere og dybere. Men det Maal, de længtes efter, naaedes aldrig. „Dannebrog“ skulde noget før Jul gøre sin sidste Rejse i det Aar med sin sædvanlige Kalladning fra England, og det blev dens allersidste Rejse; thi en voldsom Døgnstorm kom, og i en bølgenat Nat, hvor Snebyger gjorde det umuligt at tage den rigtige Kurs, strandede Skibet paa nogle farlige Klipper ved Englands Kyster, og hele Besætningen fandt sin Død i Bølgerne. Da dette nogen Tid efter blev bekendt, og der desværre slet intet Haab var mere om, at hendes Brudgom var i Live, saa var det, som om noget brast i hende, og hun faldt helt sammen; og mere stille og bly end før gik hun og gjorde sin Gerning. Men hvor var det godt i disse trange Tider, at hun vidste, til hvem hun kunde ty hen og finde Hjælp. Fra den Tid af blev især Ordet i den gamle Kong Davids Salme (71,3) hende usigelig dyrebart: „Herre, vær mig en Klippe til Bolig, hvorhen jeg altid kan ty.“ Og beständig gjorde hun rigere Erfaring om, at denne Klippe aldrig svigtede.

Da Skiftetiden kom, rejste hun til sit Fødehjem, hvor hendes eneste Søster nu boede med Mand og Børn. De var saa gode imod hende, som det var muligt for Mennesker, der ikke kender det bedste, — og hun gik saa stille iblandt dem og syslede, helst med Børnene, der hang ved hende med en rørende Kærlighed, og aldrig var glødere, end naar de var hos Moster Ane. Men i Længden tilfredsstillede Livet i Bondegarden hende ikke, og da de paa Herregaarden netop savnede og søg-

te en saadan Hjælp, som hun kunde yde, saa viste Gud hende, at derhen vilde han have hende. Hun kom der, og hun passede for dem, og de for hende.

Aarene gled hen, det ene efter det andet, — hun vidste næsten ikke, hvor de blev af; det var omtrent, som der staar i den lille Sang „lig sølvklare Perler, der drages paa en Snor.“ — Da hun havde været der i 25 Aar, holdt de en lille Fest i den Anledning for hende, og de kaldte den for hendes „Sølvbryllup.“ Det glædede hende at mærke, hvor nær hun var dem, og at hendes Liv ikke havde været uden Frugt; men hun fik ogsaa sin Kraft som en Grøn paa det sande Vintrae. Senere talte hun ofte om, at Kræfterne blev færre, og at Øjenene svækkedes, og at hun for sin opsparede Løn, som i de mange Aar var blevet til en god Skilling, som man siger, vilde have sit eget Hjem, hvor hun kunde leve en stille Livsaften; — men altid raabte Børnene og Forældrene med: „Nej, nej, kære Moster Ane, du maa ikke rejse fra os, vi kan slet ikke undvære dig!“ Og saa blev hun og oplevede den ene Julefest efter den anden i det gode Hjem.

Men paa den Tid, da det endelig skulde være Alvor, da hun virkelig begyndte at blive træt, og alle Børnene var ude, saa syntes hun, at hendes Gerning egentlig var endt. Og saa blev der indrettet en lille dejlig, lun Lejlighed til hende derude i Ringerens Hus, og der flyttede hun saa ind. Det var fra den Tid af hun almindelig blev kaldt „gamle Moster Ane,“ og under det Navn var hun kendt og elsket af alle, i det mindste af alle dem, der elskede hende „kære Frelser.“ Det var hendes Lyst at hjælpe med Raad og Daad, og der var mange, som kom bekymrede til hendes Dør, men gik ud ad den med Smil og Tak, Var der Sygdom i Landsbyen, saa mødte hun, dels til smaa oplivende Besøg, dels til længere Ophold hos de syge. Hun var ofte ude baade Dage og Nætter og ydede god Hjælp med blød og forstandig Haand. Men hvad hun allerhelst vilde, var at bringe Herrens Ord til de syge, hvormed Hjerterne kunde fyldes med Alvor, Tugt og Trøst. Der var derfor dem, der kaldte hende „Landsbyens Velsignelse.“ ligesom Præsten ofte og med Glæde talte om hende som sin „Kapellan,“ der troelig hjalp ham i Gerningen. Og det viste sig, at hendes Sygebesøg virkelig bragte Velsignelse med sig; de blev for mange en døende et Middel til, at det bedrøvede og urolige Hjerte fandt Fred og Hvile i Troen paa Jesus.

Som hun dog elskede sin Bibel! Hun elskede ogsaa Salmer og Sang, baade de gamle Kærnesalmer og de mange nye Sange med de friske Toner. Ja, hun var hjemme i sin Bibel som faa. Mange Understregninger og Mærker i den vidnede derom. Mange Steder stod i Randen et „e“ eller et „o“, og naar man spurgte hende, hvad disse to Bogstaver skulde betyde, svarede hun med et straalende Smil i de gamle Øjne: „De betyder erfaret og oplevet.“

Og hvor var den gamle Ane dog ret et Børnenes Menneske! Ja, mange Bønner og Forbønner opsteg til Gud fra hendes Hjerte og Læber. Og hvor kunde hun dog fryde sig, naar hun fik Lejlighed til at tale med en eller anden bedrøvet, hvilket ikke skete saa sjælden, navnlig blandt de unge Piger; og hvor kunde hun da sindigt og overbevisende med stor Klarhed vidne om Herrens Villie og Veje! Ja, der var godt at være hos gamle Moster Ane.

Blomsterne holdt hun ogsaa meget af, baade dem i Vinduerne og i hendes lille Have, saa vel som dem, der voksede ude i den frie Natur. Hun havde en Gang læst i et af de gudelige Smaaskrifter om en gammel troende Kvinde, omtrent i lignende Forhold som hun selv, at hun, saa vidt muligt, opelskede disse Blomster efter Aarstiderne, det vil sige Kirkearets Tider. Det faldt ret ved gamle Moster Ane, og hun prøvede paa det samme. I Adventstiden, Kirkens Nytaar, naar det lyder: „Fryd dig, Sions Datter, se, din Konge (Brudgommen) kommer,“ da yndede hun især Brudemyrten med de fine hvide Blomster; — til Julen maatte hun ædelig hafe en udspungen Rose, der kunde minde om „den yndigste Rose;“ — i Fastetiden havde hun den yndige Passionsblomst, for at den kunde minde hende om ham, der havde lidt og stridt og sejret ogsaa for hende; og i Paaske- og Pjntsetiden vilde hun saa nødig undvære de gule og hvide Lillier; og naar saa Sommeren kom med det nye Blomsteflor, kunde hver lille smuk og duftende Blomst holde en hel Prædiken for hende, og især, naar tillive Fuglesangen lød som „de tusind Harpestrænge,“ som det hedder i Sangen, da kunde hun være glad som et Barn, og næsten saa meget mere, som hun mærkede, at det udvortes Menneske nedbrødes og det nye opbyggedes Dag for Dag (2-Kor. 4, 16).

Og saa foruden alt dette, som Moster Ane elskede, maa endelig nævnes Børnene, som hun ikke holdt mindst af. Næsten hver Eftermiddag, naar hun var hjemme, var der Smaapiger hos hende, og hun talte med dem og sang med dem; thi hun forstod dem jo saa godt. Hun lærte dem ogsaa at strikke og sy, saa vidt de gamle Øjne magtede det, og naar en af de smaa havde gjort sine Sager rigtig pænt, kunde der nok vanke et Æble eller en Kage som Belønning for Flid.

Børneflokken skiftede; men de blev ved at besøge hende (naar f. Eks. der var lavet en smuk lille Ting til Julegave til Far eller Mor), og hun blev indviet i mangel en lille Hemmelighed, og altid kunde hun, den trofaste Sjæl, give et godt Raad og aftørre en bitter Taare.

Saa stundede det mod hendes Livsaften og Afrejse. Hun var jo ene, men alligevel ikke ene, Venner var hos hende, og den kære af dem alle

kom saa stille og hjalp hende saa mildt igennem Striden med den sidste Fjende. Mange Øjne, store og smaa, duggedes, da det lød, at gamle Ane havde udstridt og var gaaet hjem til det livsalige Land, hvor der aldrig gaar nogen Sky for Solen; men hvor der er evig Dag og evig Lovsang.

Da Støvet skulde stedes til Hvile, saas et Ligtøj, som maaske aldrig havde set Mage til, og Kisten var dækket af mange og smukke Kranse og Kors, ikke blot fra Herregaarden, men ogsaa fra andre Gaarde og Huse; og en Lyngkrans fra et af de fattigste Huse blev der ikke lagt mindst Mærke til. Nogle af hendes kærester Salmer blev sunget, og saa lød Ordet fra Davids 92. Sal. 14—16 Vers: „De, som er plantede i Herrens Hus, de skulle grønnes i vor Guds Forgaarde. De skulle endnu bære Frugt, naar de er graahardede, de skulle være saftige og grønne til at forkynde, at Herren er oprigtig, min Klippe, og at der ikke er Uret hos ham.“

Saaledes levede den kære Moster Ane. Hvor er det skønt at leve et saadant Liv! Lad Verden kalde det tarveligt og fattigt, det er dog saligt at leve det saaledes i Troen paa Jesus, at han kan faa Lov at raade og kaste Glans over det, og at det saaledes kan blive til hans Ære og Mennesker til Velsignelse.

### THE CANONS AND DECREES of the COUNCIL OF TRENT.

\$1.50 Net Postpaid.

Every educated man ought to know what the Roman Catholic Church really teaches. That can be found in "The Canons and Decrees of the Council of Trent." They were translated into English by the Roman Catholic Bishop Waterworth and printed in London in 1848. They have been reprinted by "The Christian Symbolic Publ. Society." Good printing on good paper in good binding for \$1.50 ought to give the book a wide sale and a close reading.

WILLIAM DALLMAN.  
(Pastor of Mount Olive Lutheran Church, Milwaukee, Wis., Author.)

The Canons and Decrees of the Council of Trent are the Roman Catholic Church's own authorized confession of its faith and its discipline. Anyone desiring to know from an impartial source what the Roman Catholic Church really believes and teaches, will here find the best opportunity to do so by studying this book.

MARCUS O. BÖCKMAN.  
Professor in the Seminary of the United Norwegian Lutheran Church, St. Anthony Park, Minn.)

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,  
BLAIR, NEBR.

### „We'll Keep Old Glory Flying.“

A new national Flag Song of lofty sentiment and striking form. The right song at the right time.

Words and music — our special price — 25 Cents.

Dan. Luth. Publ. House.  
Blair, Nebr.

### En ny Krigssang.

„The Battle Hymn of the Liberty Army.“

Sat til Melodien

„Kong Kristian stod ved højen Mast.“

Baade dansk og engelsk Tekst—med Noder til

Pris 10c.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE  
BLAIR, NEBR.

### „Danske i Kamp“

i og for Amerika, fra ca. 1640 til 1865, Samlet og forfattet af P. S. Vig.

Et historisk og biografisk Værk, livligt og populært fremstillet, til Minde om Mænd af dansk Fødsel eller Æt, som gennem Tiderne har kæmpet for Stjernebanneret og Frihedens Sag.

Bogen omfatter 100 Sider med ca. 50 Illustrationer og er indbundet i dannebrogsrødt Shirting med hvid Titeltryk.

Pris \$2.50 portofrit.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,  
Blair, Nebr.